

บทที่ 6

บทสรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุน กับรายการคงค้างของกิจการ โดยโครงสร้างเงินทุนที่สนใจศึกษาคืออัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์

สำหรับรูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีแนวโน้มในการจัดการกำไร ซึ่งได้แก่บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี ปี พ.ศ. 2546-2548 กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นบริษัทที่มีข้อมูลในการศึกษาครบถ้วน เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นพบว่ามีจำนวน 956 บริษัท ในจำนวนนี้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลของ กลุ่มตัวอย่างที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลได้ร้อยละ 75 (718 บริษัท) ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 25 แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรอบบัญชีเริ่มต้นวันที่ 1 มกราคม สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ร้อยละ 5 (จำนวน 48 บริษัท) และที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 20 (จำนวน 190 บริษัท) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครบถ้วนสมบูรณ์ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มของตัวแปรที่สนใจศึกษาหรือตัวแปรอธิบาย และกลุ่มของตัวแปรที่ใช้ในการควบคุมผลการวิจัย ตัวแปรแต่ละกลุ่มสามารถสรุปได้ดังนี้

ตัวแปรที่สนใจศึกษาคือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ สำหรับกลุ่มของตัวแปรที่ใช้ในการควบคุมผลการวิจัย ประกอบด้วย อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน มูลค่าตลาดของหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดของหุ้น กำไรสุทธิ และ รายการคงค้างปีก่อน

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรม Statistical Package for Social Science (SPSS for Window) เนื่องจากเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนเทคนิคทางสถิติที่นำมาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา

(Descriptive Statistic) ซึ่งแสดงผลอยู่ในรูปของ ความถี่และร้อยละ (Frequency and Proportion) ค่าต่ำสุด (Minimum: Min) ค่าสูงสุด (Maximum: Max) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทั้งนี้เพื่อใช้ในการอธิบายผลการวิจัยในเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลของกลุ่มตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ ส่วนสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ที่นำมาใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วย การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและรายการคงค้าง โดยใช้เทคนิคของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

6.1 บทสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในส่วนของบทสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะแบ่งประเด็นการนำเสนอเกี่ยวกับบทสรุปและอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ (1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สนใจศึกษา ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม (2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและรายการคงค้าง โดยจัดเรียงตามสมมติฐานการวิจัย บทสรุปและอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละส่วนมีสาระโดยสังเขป ดังนี้

6.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ตัวแปรที่สนใจศึกษา

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ วัดค่าโดยนำหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.01 เท่า แสดงว่ามีการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้นซึ่งเป็นเงินทุนมาจากการก่อหนี้ในระดับต่ำ บริษัทเหล่านี้อาจมีการจัดหาเงินทุนจากแหล่งอื่น เช่น จากการออกหุ้นเพิ่มทุน หรือบริษัทเหล่านี้อาจมีสภาพคล่องทางการเงินสูงจึงสามารถลงทุนในสินทรัพย์ด้วยการชำระเงินได้มากกว่า ส่วนบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอัตราส่วนหนี้สินที่มีค่าสูงสุดถึง 0.98 เท่า ซึ่งให้เห็นว่าบริษัทเหล่านี้มีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มาจาก การก่อหนี้มากกว่า ซึ่งการก่อหนี้ที่มากกว่าย่อมส่งผลไปถึงการจ่ายชำระดอกเบี้ยและเงินต้นในอนาคต และโดยเฉลี่ยแล้วบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอัตราส่วนหนี้สินเฉลี่ยอยู่ที่ 0.46 เท่า

ตัวแปรควบคุม

(1) อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน โดยเฉลี่ยอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ที่ 2.24 เท่า กิจกรรมที่มีอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนต่ำสุดอยู่ที่ 0.02 เท่า และกิจกรรมที่มีอัตราส่วน

สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนสูงสุดอยู่ที่ 36.33 เท่า เห็นได้ว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่สภาพคล่องค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเปลี่ยนสภาพของสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ทันทีเพื่อสำหรับการชำระหนี้

(2) มูลค่าตลาดของหุ้น วัดจากมูลค่าของหุ้นในกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉลี่ยมูลค่าตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ที่ 8,851.82 ล้านบาท กิจกรรมที่มีมูลค่าตลาดของหุ้นต่ำสุดอยู่ที่ 7.20 ล้านบาท กิจกรรมที่มีมูลค่าตลาดของหุ้นสูงสุดอยู่ที่ 318,669.11 ล้านบาท โดย เห็นได้ว่ามูลค่าตลาดของหุ้นของบริษัทส่วนใหญ่มีค่าค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงขนาดของบริษัทว่า โดยรวมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีขนาดของบริษัทที่ค่อนข้างใหญ่

(3) อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดของหุ้น วัดค่าโดยใช้มูลค่าตามบัญชีหารด้วยมูลค่าตลาดของหุ้น โดยเฉลี่ยอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่าตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ที่ 1.54 เท่า กิจกรรมที่มีอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดของหุ้นต่ำสุดอยู่ที่ 0.01 เท่า และกิจกรรมที่มีอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดของหุ้นสูงสุดอยู่ที่ 100 เท่า โดยอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดของหุ้นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าบริษัทอาจมีสินทรัพย์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีอาจลงบัญชีได้ หรือเรียกว่า Hidden Assets ซึ่งพบว่า บริษัทส่วนใหญ่มีอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดของหุ้นค่อนข้างต่ำ

(4) กำไรสุทธิ วัดค่าโดยนำกำไรหรือขาดทุนสุทธิหารด้วยสินทรัพย์รวม โดยเฉลี่ยกำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ที่ 840.11 ล้านบาท กิจกรรมที่มีกำไรสุทธิต่ำสุดอยู่ที่ (5,062.48) ล้านบาท และกิจกรรมที่มีกำไรสุทธิสูงสุดอยู่ที่ 60,769.92 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าในภาพรวมแล้วบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานอยู่ในระดับกลาง อาจเป็นจุดที่ชี้ให้เห็นถึงการจัดการกำไรที่มากขึ้นตามก็เป็นได้ เนื่องจากกำไรสุทธินั้นถือเป็นผลการดำเนินงานที่ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุน ผู้ถือหุ้น ผู้บริหารหรือผู้ใช้งบการเงินอื่น ๆ ต่างให้ความสนใจเป็นอย่างมาก จึงเป็นไปได้ว่าผู้บริหารอาจทำการเปลี่ยนแปลงกำไรสุทธิผ่านรายการคงค้างให้เป็นไปตามความต้องการของตนหรือเพื่อผลประโยชน์บางอย่าง เช่น เพื่อผลประโยชน์ด้านการประเมินประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร รวมถึงการจ่ายค่าตอบแทนพิเศษหรือโบนัสให้แก่ผู้บริหาร ในกรณีที่ผลตอบแทนที่ได้มีการผูก

ติดอยู่กับกำไรสุทธิ แต่ทั้งนี้การที่บริษัทมีการแสดงกำไรที่สูงเกินจริงนั้นมักจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อบุคคลหลายฝ่ายมากกว่า

(5) รายการคงค้างของกิจการปีก่อนโดยเฉลี่ยของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแบบที่ 1 คือ (109.62) ล้านบาท ตามตัวแบบที่ 2 คือ 69.89 ล้านบาท รายการคงค้างของกิจการปีก่อนที่มีค่าต่ำสุด ตามตัวแบบที่ 1 อยู่ที่ (25,476.39) ล้านบาท ตามตัวแบบที่ 2 อยู่ที่ (81,266.94) ล้านบาท และรายการคงค้างของกิจการที่มีค่าสูงสุด ตามตัวแบบที่ 1 อยู่ที่ 53,473.69 ล้านบาท และตามตัวแบบที่ 2 อยู่ที่ 11,879.96 ล้านบาท จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปรับปรุงรายการคงค้างโดยการลดรายการที่มีค่าลบให้น้อยลง โดยอาจตั้งค่าเสื่อมราคาให้น้อยลงโดยการเปลี่ยนนโยบายการบัญชีหรือยืดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ให้นานขึ้น ดังนั้นหากมีการยืดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ให้นานขึ้นจะทำให้รายการค่าเสื่อมราคามีมูลค่าน้อยลงน่าจะเป็นสิ่งบ่งชี้ได้ว่ากิจการมีการบริหารจัดการกำไรผ่านการปรับปรุงรายการคงค้าง

ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามของการศึกษาในครั้งนี้ คือ รายการการคงค้าง โดยเฉลี่ยของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแบบที่ 1 คือ (131.01) ล้านบาท ตามตัวแบบที่ 2 คือ 108.32 ล้านบาท รายการคงค้างของกิจการปีก่อนที่มีค่าต่ำสุด ตามตัวแบบที่ 1 อยู่ที่ (25,476.39) ล้านบาท ตามตัวแบบที่ 2 อยู่ที่ (81,266.94) ล้านบาท และรายการคงค้างของกิจการที่มีค่าสูงสุด ตามตัวแบบที่ 1 อยู่ที่ 53,473.69 ล้านบาท และตามตัวแบบที่ 2 อยู่ที่ 48,527.26 ล้านบาทจากผลของค่าสถิติพื้นฐานแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังคงมีรายการคงค้างเป็นบวกอยู่ซึ่งเป็นไปได้ว่าบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มักจะมีการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างเพื่อให้เห็นผลการดำเนินงานที่ดีอยู่เสมอทั้งนี้อาจเพื่อดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนกับบริษัทมากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัทหรือเพื่อประโยชน์ด้านการจ่ายผลตอบแทนพิเศษแก่ผู้บริหาร เป็นต้น

6.1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและรายการคงค้าง

สมมติฐานการวิจัยที่ 1

ผู้วิจัยต้องการตรวจสอบว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการหรือไม่ และเพื่อเป็นการตอบปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า "อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ"

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ กล่าวคือ อัตรารส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ บริษัทที่มีอัตรารส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีการจัดการกำไรเพื่อให้กำไรของกิจการดีขึ้นในงวดปัจจุบัน

ผลการทดสอบในภาพรวม

การคำนวณรายการคงค้างทั้งหมดตามแนวคิด Balance Sheet Approach ให้ผลการวิเคราะห์และค่า Adjusted R² แตกต่างจากการคำนวณรายการคงค้างทั้งหมดที่คำนวณตามแนวคิด Cash flow based approach เนื่องจาก แนวคิด Balance Sheet Approach เป็นแนวคิดที่มุ่งการจัดทำงบดุลเป็นหลัก ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นความพยายามในการรายงานมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินเป็นเป้าหมายหลักและมุมมองผลกำไรขาดทุนเป็นเพียงผลพลอยได้จากการทำบัญชี โดยภายใต้แนวคิดนี้รายได้และค่าใช้จ่ายเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์สุทธิที่กิจการทำมาหาได้ในรอบบัญชีหนึ่งๆ และผลจากการที่ใช้ Balance Sheet Approach พบว่า มูลค่าของสินทรัพย์ในงบดุลมีแนวโน้มที่จะน้อยกว่าการจัดทำงบการเงินภายใต้ Income Statement Approach เนื่องจาก กิจการต้องปรับมูลค่าของสินทรัพย์ไม่ให้เกินกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ จึงส่งผลให้เกิดขาดทุนจากการต่อยค่าของสินทรัพย์ และในส่วนของตัวเลขในงบกำไรขาดทุนจะมีความผันผวนค่อนข้างมาก เนื่องจาก กิจการต้องพิจารณามูลค่าของสินทรัพย์อย่างสม่ำเสมอให้แสดงยอดเกินกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งจากการที่ตัวเลขในงบกำไรขาดทุนมีความผันผวนค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงส่งผลให้ไม่สามารถที่จะทำการเปรียบเทียบกับงบการเงินของกิจการอื่นได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่า บริษัทในประเทศไทยมักมีการจัดการกำไรผ่านรายการในงบดุลมากกว่าผ่านรายการในงบกระแสเงินสด เนื่องจากการจัดการกำไรผ่านรายการในงบดุลสามารถทำได้ง่ายกว่าการจัดการกำไรผ่านรายการในงบกระแสเงินสด จึงส่งผลให้ตัวเลขของรายการในงบดุลอาจจะไม่ได้สะท้อนข้อมูลที่แท้จริงของบริษัท ดังนั้นจึงอาจจะส่งผลถึงความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์การจัดการกำไรของบริษัท

เนื่องจากว่าการศึกษาเป็นไปในลักษณะของการทดสอบในเชิงของความสัมพันธ์ (Association) ซึ่งไม่ใช่เป็นการทดสอบในเชิงของเหตุและผล (Causation) ดังนั้นในการวิเคราะห์หรือตีความผลการวิจัยจึงพิจารณาในเชิงของความสัมพันธ์เท่านั้น

อนึ่ง ผลการวิจัยไม่สามารถอ้างอิงได้กับบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากมีความแตกต่างในเชิงโครงสร้างของการดำเนินงาน และความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินต่อสาธารณชน เป็นต้น

ประการสุดท้าย คือ ข้อจำกัดในการวัดถึงการจัดการกำไรของบางบริษัท เนื่องจากในบางบริษัทอาจมีการบริหารจัดการกำไรโดยการสร้างรายการเทียมขึ้น ซึ่งการสร้างรายการเทียมทำให้บริษัทมีการบันทึกรายการค้าตามปกติ ส่งผลให้รายการเทียมเหล่านี้ไม่สามารถวัดได้ด้วยตัวแบบสมการที่ใช้ในการวิจัย นอกจากนี้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ยังมิได้คำนึงถึงข้อมูลเชิงคุณภาพ และเนื่องจากบางบริษัทยังมีข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษาที่แตกต่างกัน อาจทำให้เกิดความคลุมเครือและไม่ชัดเจนในการตีความ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้แก้ปัญหานี้ด้วยการศึกษาข้อมูลของบริษัทต่าง ๆ และมีการปรับปรุงรายการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้

6.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. งานวิจัยฉบับนี้ใช้หนี้สินรวมในการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างไรก็ตามมีแนวคิดที่จะใช้หนี้สินที่เกิดภาระดอกเบี้ยเนื่องจากหนี้สินบางประเภทไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร เช่น เจ้าหนี้การค้า ดังนั้นในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาเฉพาะหนี้สินที่เกิดภาระดอกเบี้ย เช่น เงินเบิกเกินบัญชี ธนาคาร เงินกู้ระยะยาว หนี้กู้ เป็นต้น
2. หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นที่ได้มาจากการเงินควรพิจารณาเพิ่มเติมว่า บริษัทมีนโยบายที่จะพยายามหลีกเลี่ยงการจัดทำงบการเงินรวมหรือไม่ งานวิจัยในอดีตชี้ให้เห็นว่าหากบริษัทมีการจัดทำงบการเงินรวมแล้วแนวโน้มที่จะทำให้มีหนี้สินรวมเพิ่มขึ้น ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรนำประเด็นดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณาด้วย
3. จำนวนกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยมีมากเกินไป ดังนั้นในงานวิจัยครั้งต่อไปควรพิจารณาเฉพาะบริษัทที่มีหนี้สินที่เกิดภาระดอกเบี้ย และมีการเปิดเผยเงื่อนไขที่เป็นอัตราส่วนทางการเงินในสัญญาเงินกู้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีหรือไม่

6.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้ ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับบุคคลดังกล่าว เนื่องจากเมื่อผู้ให้กู้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนที่เป็นอัตราส่วนทางการเงินเกี่ยวกับอัตราส่วนหนี้สินในสัญญาเงินกู้กับการจัดการกำไร ในการติดตามผลการดำเนินงานของผู้กู้ โดยพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินที่กำหนดให้ปฏิบัติในสัญญาเงินกู้ว่า ถ้ากิจการไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางการบัญชีทำให้กิจการไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ผู้ให้กู้กำหนดไว้ได้ ซึ่งอาจเป็นสัญญาณเตือนภัยบางอย่างให้แก่ผู้ให้กู้ เพื่อพิจารณาดำเนินการในขั้นตอนต่อไปเพื่อลดความเสี่ยงในการไม่ได้รับชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย

2. หน่วยงานของรัฐ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับบุคคลดังกล่าว เมื่อหน่วยงานของรัฐทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนที่เป็นอัตราส่วนทางการเงินเกี่ยวกับอัตราส่วนหนี้สินในสัญญาเงินกู้กับการจัดการกำไร ทำให้พึงระวังกิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินในระดับสูงมีแนวโน้มที่ผู้บริหารมีการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของกิจการ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐทำการตรวจสอบกิจการเป็นกรณีพิเศษต่อไป โดยเฉพาะบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นที่นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยฉบับนี้ ที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐอาจจะยังไม่ให้ความสำคัญ

6.4 ข้อเสนอแนะของการศึกษาต่อในอนาคต

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะตัวแปรเกี่ยวกับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ในอนาคตผู้ศึกษาท่านอื่นอาจทำการศึกษาโดยศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจมีผลต่อรายการคงค้างของกิจการ ทั้งนี้เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอื่น ๆ เหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์ต่อรายการคงค้างของกิจการหรือไม่อย่างไร และอาจทำการวัดถึงรายการคงค้างโดยใช้ตัวแบบอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการวิจัยและเพื่อนำผลที่ได้จากตัวแบบต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกัน เนื่องจากการวิจัยในต่างประเทศที่ได้มีการเปรียบเทียบผลจากการวัดรายการคงค้างด้วยตัวแบบต่าง ๆ ซึ่งจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอาจให้ผลสรุปที่แตกต่างจากในประเทศไทยก็เป็นได้ หรืออาจทำการศึกษาในประเด็นเดียวกับงานวิจัยฉบับนี้ แต่เลือกศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันออกไป เช่น เลือกศึกษาในกลุ่มตัวอย่างของบริษัทที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ผู้วิจัยท่านอื่นอาจนำตัวแปรจากงานวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ได้อีกด้วย